

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
[www.philosophical-research.org]

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ
ΙΣΤΟΡΙΚΟΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α. ΠΙΕΡΡΗΣ

ΚΥΚΛΟΣ ΚΖ'
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2013 - 2014

Μελέτη Ελληνισμού

Σεμινάριο 4^ο
Πέμπτη 5 Δεκεμβρίου 2013

I

ΕΠΙΝΑΣΤΑΣΗ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Έρχονται στιγμές, κατά την τάξη του χρόνου και την ακοσμία των θνητών, που στην ζωή ενός ανθρώπου ή του ανθρώπου, στην πορεία ατόμων ή λαών, στο βίο κράτους ή έθνους, όλα σκοτεινιάζουν γύρο και μέσα του και η ψυχή του βυθίζεται σε παγερή ομίχλη. Η αποτυχία τότε χτυπάει από παντού. Καθίσταται αντικείμενο της χλεύης και της περιφρόνησης των πάντων μικρών και μεγάλων. Η ταπείνωση πλημμυρίζει την καρδιά του, η απογοήτευση φαρμακώνει το είναι του και η απελπισία παραλύει τα νεύρα της ύπαρξής του. Οι θεοί του τον αποστράφηκαν – ιδού τον εγκαταλείπουν. Σαν σε εφιάλτη αλυσοδεμένος, θέλει να κινηθεί και να παλαίσει για τα πεπρωμένα του, μα δεν μπορεί. Μαγεμένος δεν ξέρει τι να πρωτοκάνει. Ο Κόσμος έγινε αδιέξοδος Λαβύρινθος γιαυτόν, και η ύπαρξή του συνεστράφη σε ένα αδιάλυτο Γόρδιο Δεσμό ολοκληρωτικής εξουθένωσης.

Η Ελλάδα τώρα βρίσκεται σε τέτοια στιγμή εξευτελιστικής ανημποριάς. Η Κοινωνία ασθμαίνει και συσσωρεύει ιερή μήνη. Το Καθεστώς αποχαυνωμένο παραληρεί και σφαδάζει σε πανικό. Η Κοινωνία, η Χώρα, το Έθνος υποφέρει τις ανόσιες αμαρτίες του Καθεστώτος του Αίσχους που κρατάει τον τόπο αιχμάλωτο υπό κατοχή σε δεσμά δουλείας αίσχιστα, ασύγκριτα προς οτιδήποτε άλλο δυσμενές στην ιστορία του, τρισχειρότερα των παρεκτροπών που μπορούσαν να συμβαίνουν στα πλαίσια των Αυτοκρατοριών διαφεντευτριών του οικείου χώρου μας επί μακρόν από παλαιά – Ρωμαϊκής, Βυζαντινής, Οθωμανικής. Η πολιτισμική, γεωπολιτική και δομική ασυμβατότητα της «Ευρώπης» προς τον Ελληνισμό εσφράγισε την αηδή μοίρα του ΝεοΕλληνισμού αφότου το Καθεστώς της χώρας έστησε εαυτό εις πίθηκο της Ευρώπης. Κατά την αδήριτο μυθολογική ανάγκη, η τερατομειξία της Πασιφάης, ο Λαβύρινθος

και ο Μινώταυρος ήσαν τα αναπόφευκτα αποτελέσματα εκείνου του αρχικού και διηνεκούς πιθηκισμού. Έκτοτε τα αγλαά τέκνα των Αθηνών προσφέρονται θυσία από το Καθεστώς εις βοράν του Τέρατος του ομιχλώδους Σκότους. Έως Θησέως. Του οποίου η ώρα ήγγικεν. Δει νυν μην Μινωταυροφονίας και Μνηστηροφονίας.

Το ολέθριο Καθεστώς στήθηκε από το 1833 εξ αιτίας, αλλά όχι εξ ευθύνης, της Βαυαροκρατίας. Διατηρήθηκε υπό ξενοδουλίες διάφορες, το οποίο αποδεικνύει ότι δεν φταίει καθοριστικά αλλά μόνον υποβοηθητικά ο «ξένος παράγων», όρος και υποκείμενη θεωρία δουλειά του ίδιου του Καθεστώτος! Κρατάει, με διαδοχή καθεστωτικής ολιγαρχίας, μέχρι σήμερα, 180 χρόνια μετά. Ήδη μπήκαμε στην 7^η γενεά υποδούλωσης στο ΝεοΕλληνικό Λεβιάθαν. Καιρός αίσιος να το αποτινάξουμε, εναρχόμενοι του ευοίωνος αριθμού. Η εξωτερική δε συγκυρία είναι ευτυχής. Ο «ξένος παράγων» δρα υπέρ μας.

Οι εσωτερικές και εξωτερικές συνθήκες σήμερα προσομοιάζουν επί το δεινότερον τις παραμονές της ένδοξης Επανάστασης του 1909.

Δημόσια χρεωκοπία υπερθετικά βαρύτερη τώρα από εκείνη του 1893 γιατί, με την εγκληματική πολιτική που διεκπεραιώνεται, προκαλεί ανεπανόρθωτη ζημιά στον παραγωγικό ιστό της χώρας, εξουθενώνει την ιδιωτική δραστηριότητα, εξοντώνει την μεγάλη, μεσαία και μικρή επιχειρηματικότητα που δεν εξαρτάται άμεσα ή δεν υπηρετεί κατ' ευθείαν την ολιγαρχία, και οδηγεί σε δραματική οπισθοδρόμηση του οικονομικού επιπέδου της κοινωνίας.

Στρατηγικός εκμηδενισμός ολοσχερέστερος της ατιμωτικής στρατιωτικής ήττας του 1897.

Παλαιοκομματικός Κοινοβουλευτισμός στις προσταγές και την δουλειά της οικονομικής ολιγαρχίας.

Πολιτιστική αποχαύνωση αδιανόητη για το 1909.

Απώλεια της εθνικής ανεξαρτησίας συστηματική τώρα και δογματική, δια της οικονομικής παραφροσύνης της Ευρωζώνης και της πολιτικής ιδεοληψίας του Ευρωπαϊσμού.

Και καταποντισμός μεν των ατομικών ελευθεριών, γελοιοποίηση δε των Δημοκρατικών θεσμών, σύγχυση δε και διαστροφή των κοινωνικών λειτουργιών – όπου τον πολιτικό ρόλο της συναφής και συναρμογής ηγεσίας με λαό αναλαμβάνουν απροκάλυπτα οι δημοσιογραφικοί υπάλληλοι της ολιγαρχίας σε ένα αλλόφρον κρεσέντο προπαγανδισμού.

Στο εξωτερικό το Καθεστώς της χώρας και η Κυβέρνησή του έχουν απωλέσει κάθε ίχνος αξιοπιστίας και φερεγγυότητας. Όλοι γνωρίζουν ότι το Καθεστώς και οι Κυβερνήσεις του ούτε θέλουν ούτε μπορούν να σώσουν την κοινωνία από το έρεβος του συνολικού καταποντισμού της χώρας. Οι άνθρωποι του Καθεστώτος είναι και ανίκανοι και διεφθαρμένοι. Το Καθεστώς συλλήβδην περιφρονείται και οι πάντες το βδελύσσονται. Παρατηρούμε εμβρόντητοι εσκεμμένες σκηνές δημόσιας ταπείνωσης των οργάνων του Καθεστώτος και εξευτελισμού των θέσεων και πολιτικών του. Ανήκουστοι για τις διακρατικές σχέσεις προπηλακισμοί δημοσιοποιούνται προς παραδειγματισμό πάντων – για το τι σημαίνει καθολική αποτυχία και ποιες είναι οι συνέπειες για ένα αποτυχημένο κράτος – αλλά και ημών – για το ποιόν της ηγεσίας και εξουσίας στην χώρα μας.

Οι ξένοι ομοθυμαδόν, οι Δυνάμεις και οι Αδυναμίες τους με τον τρόπο τους η καθεμία, μας λένε καθαρά ότι για την κατάντια μας φταίει το Καθεστώς της χώρας. Και έτσι είναι. Για τις τύχες μιας χώρας την ευθύνη έχουν εξ ορισμού οι ηγετικές της ομάδες. Της Ελλάδας οι Ελληνικές και της Γερμανίας οι Γερμανικές. Γιατί η ευθύνη είναι συγκεκριμένη, καλύπτει ωρισμένο πεδίο, είναι βαρεια, βαρύτερη η πολιτική από την νομική, και είναι ευθύνη απέναντι συγκεκριμένου λαού – δεν είναι μια φούσκα γενικευμένης συνυπευθυνότητας πάντων προς πάντας. Γιαυτό και δεν πέφτουμε στην παγίδα του Καθεστώτος να προσπαθεί απεγνωσμένα να στρέψει την οργή της κοινωνίας κατά των «ξένων». Ο εχθρός μας είναι το Καθεστώς της Απώλειας που μας χαντάκωσε με τις στρατηγικές, τις πολιτικές και τους ανθρώπους του, όχι οι ξένοι που φροντίζουν για τα συμφέροντά τους.

Το διαβουύμενο πανταχόθεν μήνυμα είναι ότι το Καθεστώς έχει αποστερηθεί κάθε εξωτερικού στηρίγματος. Και είναι λογικό. Το Καθεστώς είναι ανάξιο, άρα άχρηστο. Προσφέρεται προς πάντα τυχόντα φθηνότερα και φθηνότερα – αλλά δεν «αγοράζεται». Η χρησιμότητα είναι θέμα αξίας, όχι φθηνείας.

Οι Δυνάμεις περιφρονούν το Καθεστώς ως άχρηστο. Η Διεθνής Κοινότητα το οικτίζει. Οι Αγορές το αγνοούν ως ανύπαρκτο. Όλοι το απεχθάνονται ως αναξιόπιστο έκτρομα του ψεύδους.

Μεταξύ του άκμονος και της σφύρας, μεταξύ της εχθρότητας της Κοινωνίας και της εγκατάλειψης από τις Δυνάμεις, το Καθεστώς παραπαίει και συνεχώς γελοιοποιείται. Η προσομοίωση με τις συνθήκες του 1909 φθάνει μέχρι τις σημαντικές λεπτομέρειες. Ο Βασιλεύς τότε, ο Πρωθυπουργός τώρα «απειλούν» του Ξένους ότι θα αναγκασθούν να παραιτηθούν αν εκείνοι δεν κάνουν κάτι για να «σωθεί η χώρα»!

Αλλά τα ψέμματα τελείωσαν.

Μέγιστη ευκαιρία να ξεφορτωθούμε ολοκληρωτικά το Καθεστώς, ξαναπιάνοντας το νήμα της Επανάστασης του 1821 εκεί που η δολοφονία του Κυβερνήτη το έκοψε.

Όταν η ύπαρξή σου ολόκληρη συστρέφεται σε ένα Γόρδιο Δεσμό –

όταν η διάβα σου εγκλωβίζεται μεθοδικά σε ένα αδιέξοδο Λαβύρινθο –

όταν η δράση σου ευνουχίζεται περιοριζόμενη σε ένα ασφυκτικό κανονιστικό πλαίσιο που γίνεται πονηρά με το πρόσχημα της λαϊκής προστασίας, όμως πραγματικά για την υπερίσχυση της καθεστωτικής αυθαιρεσίας εις εξυπηρέτηση της ολιγαρχίας, έστω και με την δόλια διασπορά πελατειακής δωροφαγίας, αποδυναμωτικής πάντως και αυτής –

όταν ο λήθαργος που σε έχει ρίξει το Καθεστώς και σε κρατάει εν καταστολή γίνεται εφιάλτης –

τότε ξυπνάς και αρχίζεις μια καινούρια μέρα.

Την αυγή θυμάσαι ίσως τον εφιάλτη και γελάς πως σε ξεγελούσε τόσο καιρό στα ψευτοκαλά και στα αθλιοκακά. Ότι σε κράταγε δέσμιο να μην δείξεις ποιος είσαι ήταν μια μαγική απάτη. Ο Λαβύρινθος γκρεμίζεται – δεν βγαίνεις από την ανύπαρκτη πιά πόρτα που την τοίχισαν οι εχθροί σου. Ο Μινώταυρος φονεύεται – δεν συμβιβάζεσαι με αυτόν να του προσφέρεις το μισό του ανθού σου αντί του όλου να καταβροχθίσει. Ο Γόρδιος Δεσμός κόβεται με το σπαθί – δεν πας να τον λύσεις ματώνοντας μάταια τα χέρια σου σε κάτι που τόφτιαξαν ακριβώς για να μην λύνεται. Το υποδουλωτικό κανονιστικό πλαίσιο και δομή ισοπεδώνεται για να στηθεί νέο ταιριαστό για σένα – δεν μερεμετίζεται για να συνεχίσει να σε ταλαιπωρεί και να σε εκπορνεύει.

Φτάσαμε, είμαστε, σε ευλογημένο σημείο, που ενώ υποφέρουμε τα πάνδεινα ως μη οφείλαμε, μπορούμε όμως να λυτρωθούμε. Να ξυπνήσουμε έξω από τον εφιάλτη των δεσμών του Καθεστώτος που μας πνίγει.

Να κάνουμε μια συνολική Σεισάχθεια. Να αποτινάξουμε όλους τους ζυγούς που μας περιορίζουν, να πετάξουμε από πάνω μας όλα τα ξένα βάρη που μας λυγίζουν, να ελευθερωθούμε από όλα τα φορτία που μας γονατίζουν, πολιτιστικά, οικονομικά, δομικά.

Να κάψουμε όλες τις γραμμένες σελίδες της Βίβλου του ΝεοΕλληνικού Κράτους και να ξεκινήσουμε με μια άγραφη λευκή νέα. Εκεί, στην Καινή Διαθήκη του Ελληνισμού, θα γράψουμε με το αίμα μας, τόσο υπέρτατα υπεύθυνα, ό,τι μας συμφέρει. Με την Ελληνική, βαθειά και έντιμη, έννοια του άγιου συμφέροντος. Μας συμφέρει αυτό που μας κάνει, αυτό που μας ταιριάζει. Στα θεμέλια της Νέας Γραφής θα βάλουμε τον ίδιο, τον αιώνιο, εαυτό μας, την αυτογνωσία μας θα υψώσουμε γνώμονα αρετής, το «γνώθι σαυτόν» μας θα θρησκεύσουμε – την αληθινή μας ταυτότητα θα

επαναθεώσουμε, όχι αυτήν που κοντά δυο αιώνες τώρα επεχείρισαν να μας εγχειρίσουν οι Πίθηκοι.

Χρειαζόμαστε την απόλυτη τομή μεταξύ του μέχρι τώρα Παλαιού και του Νέου. Ο Παλαιονεοελληνισμός είναι διεφθαρμένος και απαξιωμένος. Είναι άχθος αρούρης εντός και εκτός της χώρας. Δεν αναγνωρίζουμε ως δικό μας το εξάμβλωμα του ΝεοΕλληνικού Κράτους, ούτε τα γελοία καμώματά του τα υπολογίζουμε κομμάτι της παράδοσής μας. Αυτά είναι υπόθεση των Πιθήκων του εξουσιαστικού Καθεστώτος. Όχι: τομώτερος ρομφαίας είναι ο Λόγος του Ελληνισμού. Η ασυνέχεια αυτή την στιγμή είναι απαίτηση δικαίωσης, εγγύηση αξιοπιστίας και προϋπόθεση επιτυχίας. Δεν είναι αναπόφευκτο κακό, αλλά αναγκαίο καλό. Δεν θα μας βαραίνει το ολέθριο παρελθόν του ΝεοΕλληνικού Καθεστώτος Συστήματος: γιατί Τομή Ασυνέχειας. Δεν είμαστε υπεύθυνοι για τις δομές και τις πολιτικές και τα αποτελέσματα του Καθεστώτος: γιατί Τομή Ασυνέχειας. Την διεθνή αναγνώριση και αξιοπιστία θα την κερδίσουμε εμείς οι ίδιοι με την Νέα Αρχή, χωρίς βαρίδια του κατεστημένου Συστήματος, χωρίς άνομες ευθύνες και απλήρωτες υποχρεώσεις του Καθεστώτος: γιατί Τομή Ασυνέχειας. Η Συνέχεια δεσμεύει, και δικαίως. Η Ασυνέχεια, όταν αποδείξουμε το νόημά μας, λυτρώνει, και αναγκαίως και καλώς. Νοήσατε την αλήθεια του όντος.

Η Νέα Αρχή βασίζεται στην αναταυτοποίησή μας. Ο Ελληνισμός είναι η βάση κάθε γνήσιας Ελληνικής Επανάστασης. Με τον Ελληνισμό Κανόνα Σκέψης και Αξιολογικό Ζυγό θα μετρήσουμε τους νέους θεσμούς που θα ιδρύσουμε και θα ζυγίσουμε τις νέες στρατηγικές και πολιτικές που θα ακολουθήσουμε. Θα ξαναφτιάξουμε το σύστημα της κοινωνίας εξ αρχής. Ένα καλό που επέτυχε ακούσια το απαίσιο πιθηκικό Καθεστώς είναι ότι εξ αυτοσυντηρητικής αδιαλλαξίας ώθησε τα πράγματα εκεί που μεσοβέζικες λύσεις δεν χωρούν, δεν πείθουν και δεν ευοδώνουν για σωτηρία. Η πονηρία του Θεού Λόγου, η Μήτις, το παρέσυρε στην αυτοϋπονόμευσή του. Ο Πίθηκος παρασύρθηκε από τις ψευδαργυρικές τιμές που του γινόντουσαν και πίστεψε ότι είναι σαν τον άνθρωπο που πιθήκιζε. Και μπήκε στο ίδιο κλάμπ με εκείνον, μια νεφελοκαινιξβέργη ούτως ή άλλως. Και αυτό ήταν το τέλος του. Το Καθεστώς έσπευσε στο

τελευταίο βήμα του να βάλει την Ελλάδα στην Ευρωζώνη ως απόδειξη της επιτυχίας του. Και αυτό ήταν η τελειωτική αποτυχία του: το ξέκανε. Από την κορυφή του Κόσμου στα απόβλητα της οικουμένης μέσα σε 5 χρόνια. Μέγα το όνομα του Κυρίου των Δυνάμεων.

Νέα Αρχή πολιτισμική πρώτα από όλα, πολιτειακή και πολιτική, οικονομική και εκπαιδευτική, στρατιωτική και κρατική. Η Νέα Αρχή πρέπει να είναι συνολική, σε ένα όλο συνειλημμένη του οποίου τα μέρη θα είναι διατεταγμένα κατά διάθρωση και προτεραιότητα με την σοφία της αλήθειας του όντος, με Ελληνικό Νου. Υπάρχει διέξοδος, και τις αρχές της τις έχω εκθέσει. Υπάρχει «πόρος» μέσα στο πλέγμα της κοσμικής τάξης. Υπάρχει πάντα λύση, και για τα «άλυτα» ακόμη προβλήματα. Γιατί η πραγματικότητα είναι ο χώρος του Είναι και καμιά ρωγή δεν χωρεί σε αυτό. Το μηδέν δεν υπάρχει. Πρόβλημα προέρχεται απλά και μόνο από μια υποκειμενική σύγχυση ως προς την τάξη και τον ρυθμό του Κόσμου, και μια συνεπακόλουθη θολούρα στην ανθρώπινη δράση. Αναδιατάσσοντας το σχετικό και πάσχον πεδίο σύμφωνα με αυτόν τον Κοσμικό Νόμο αρκεί αφ' εαυτού για την επίλυση του δεδομένου προβλήματος.

Ποια είναι η Αρχή της Νέας Αρχής θα το πω βραχυλογικά. Ο Έλληνας βαθιά μέσα του θέλει να αποδείξει πόσο καλός είναι, τι αξίζει, και να καρπωθεί την επιτυχία της «αρετής» του, της ικανότητας και αξίας του. Χρειάζεται λοιπόν, πρώτον, ένα ανάλαφρο σύστημα-πλαίσιο που να του επιτρέπει να ενεργήσει ανεμπόδιστα αυτό που θέλει το συστατικό του βίωμα, ένα ελεύθερο και φυσικό σύστημα. Έκανε κυριολεκτικά το θαύμα του ακριβώς στην κλασσική Αθήνα με τέτοιο σύστημα. Χρειάζεται, δεύτερον, αυτό το σύστημα να του παρέχει από πάνω υψηλά αρχέτυπα αξίας που να τον εμπνέουν και να δημιουργούν κοινά κριτήρια αριστείας. Να γιατί ο Περικλής κατασκεύασε τον μυριστάλαντο Παρθενώνα. Και χρειάζεται τρίτον την ισχύ της υπερηφάνειας που να εξασφαλίζει ένα ελεύθερο, οξύτατα ανταγωνιστικό σύστημα με υψηλά κριτήρια και προδιαγραφές αξίας. Αυτό είναι το νόημα της Θεμιστόκλειας στρατηγικής συντριπτικής υπεροχής ισχύος.

Έτσι ορίζεται η φύση και η θεμελιώδης λειτουργία του Κράτους στο Ελληνικό μοντέλο. Το Κράτος είναι βασικά εγγυητής ελευθερίας

(δικαιοσύνη δεν είναι κατ' ουσίαν παρά η εξασφάλιση της ελευθερίας), μείζων χορηγός πολιτιστικής υπεραξίας και κάτοχος αποφασιστικής στρατιωτικής ισχύος. Είναι λίγο στο εύρος και μέγα στο βάθος των λειτουργιών που ουσιωδώς του ανήκουν. Τα άλλα έπονται και φροντίζονται από αυτό κατά το μέτρο του ορθού λόγου.

Το Καθεστώς πλέον έχει περάσει το σημείο μη επιστροφής, όπως στις αρχές του 20^{ου} έτσι και τώρα στις αρχές του 21^{ου}. Τότε η χώρα ευτύχησε να έχει καθαρή Επανάσταση, τέτοια που μηδενίζει και πετάει τον μετρητή, χωρίς άτοπη ιδεοληψία περί της νέας μετρικής. Αλλά δυστύχησε στο να βρεθεί επαρκώς αξια ηγεσία που να ορίσει και να υλοποιήσει συνολικά την νέα μετρική, που να ολοκληρώσει το απαραίτητο έργο επαναθεμελίωσης κατά το πνεύμα της Νέας Αρχής. Ο Βενιζέλος δεν είδε ότι χωρίς την εσωτερική πλήρη αναδόμηση, η Θουκυδίδεια αναδιάρθρωση της εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής κρεμόταν στον αέρα. Χωρίς τον άλλο πνεύμονα μιας Νέας Γραφής, η Ελληνική κοινωνία δεν απελευθερώθηκε πλήρως και δεν ενεργοποιήθηκε τελείως. Ένα μέρος «εθελοκάκησε». Η κατάληξη ήταν μοιραία, και προβλέψιμη κατά τον λόγο του όντος.

Τώρα;

Η θα γίνει έκρηξη από πίεση (explosion) – και ξέρουμε τούτη την φορά τι πρέπει να κάνουμε μετά.

Η θα γίνει κατάρρευση από σήψη (implosion) – και τότε θα έχουμε μια Οδύσσεια να ταξιδέψουμε.

Η πρώτη περίπτωση μπορεί με σοφία νου να έχει σχετικά γρήγορα θετικά αποτελέσματα. Η δεύτερη στερείται της ρωμαλέας και διεγερτικής δημιουργικότητας της πρώτης, οπότε οι εξελίξεις εξαρτώνται αποφασιστικά από εξωγενείς παράγοντες.

Ούτως ή άλλως η κοσμική τάξη θα θεραπεύσει την αηδία του ΝεοΕλληνικού αλλόκοτου τερατουργήματος.

Ευχόμαστε όμως υπέρ της χώρας, της κοινωνίας και του έθνους την Επανάσταση του Ελληνισμού.

II

Η ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΠΙ-ΦΑΝΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ

Παρακολουθούμε στο τρέχον πρώτο μέρος του φετινού κύκλου το Έπος της Μορφής στον Χρόνο, πώς η Αρχή του Κάλλους, συστατικό βίωμα του Ελληνισμού, δημιουργεί τις μορφές που το εκφράζουν στα διάφορα πεδία της ανθρώπινης ύπαρξης.

Μετά την τυραννία και το χρήμα, δείξαμε την προηγούμενη Πέμπτη την γέννηση της Ελληνικής αρχιτεκτονικής και των αρχιτεκτονικών ρυθμών. Γέννηση στον χρόνο είναι η φανέρωση των δομών του Είναι στο γίνεσθαι.

Το Είναι φαίνεται. Το φαινόμενο είναι η επι-φάνεια του Είναι. Στην επιφάνεια την συνοχή της πολλαπλότητας δεν μπορεί να την ενεργεί κάτι που βρίσκεται μόνο στο βάθος, αφού άπαν το κρύφιο φανερώνεται στο φαινόμενο χωρίς υπόλοιπο. Το βάθος διαδηλούται στην επι-φάνεια, καθίσταται δήλο, - όπως στη Δήλο, όπου η φανότητα του Είναι αστράφτει και διατρανώνεται ως Δήλιος Απόλλων. Το κάλλος της επι-φάνειας ακριβώς σημαίνει ότι η παντοδυναμία του Είναι εκφράζεται εξ ολοκλήρου καθ' όλη την μεγαλειότητά της στο φαινόμενο.

Αλλά εξαιρουμένης λοιπόν της αναφοράς σε παράγοντες βάθους, τόσο η ποικιλία όσο και η συνοχή του «Κόσμου» των φαινομένων (η πολλαπλότητα και ενότητα του γίνεσθαι) δεν μπορεί να συλληφθεί, αποκλειστικά και μόνο στην επιφάνεια, παρά ως γεωμετρικές σχέσεις, ως γεωμετρικά μεγέθη και αναλογίες μεταξύ αυτών. Η μορφή, συνεπώς, ως ορίζον πέρας και όριον (και έτσι τελικά ως επιφάνεια) συνίσταται σε κάτι που έχει σχέση με μεγέθη και αναλογίες. Αυτό το κάτι είναι η αρμονία των μερών που απαρτίζουν ένα όλο, το τι ταιριάζει με τι, αφού η αρμονία

της συναρμογής είναι ο συνδετικός ιστός και συνοχέας της πραγματικότητας των φαινομένων. Και η αρμονία συνίσταται στην συμμετρία (με την αρχαία έννοια, *commensuratio*, της οποίας ειδική και οριακή περίπτωση είναι η σημερινή έννοια της ένα προς ένα αντιστοίχισης, 1:1), σε κοινό μέτρο μεταξύ όλων των διαρθρωτικών στοιχείων ενός ενοποιημένου συστήματος διαρθρωμένου κατά ένα ωρισμένο νόμο αναλογιών.

Το κοινό μέτρο και ο νόμος αναλογιών μπορεί να αναφέρονται σε ένα ρητό σύστημα συνδιάταξης των μερών του όλου, σαν αυτό που ισχύει στην μουσική αρμονία. (Ρητές σχέσεις μεταξύ των ελαχίστων αριθμών 2:1, 3:2 και 4:3 συνιστούν το διαπασών, την μεγάλη πέμπτη και την καθαρή τετάρτη. Τόνοι, ημιτόνια και τεταρτοτόνια όλων των μουσικών κλιμάκων προκύπτουν μαθηματικά από τις απλές αυτές σχέσεις). Αλλά μπορεί σε πιο σύνθετο επίπεδο το κοινό μέτρο και ο νόμος των αναλογιών να αφορά στην δυναμική συμμετρία, όπου η ρητότητα των μεγεθών να συνίσταται όχι στην ρητότητα αυτών των ίδιων αλλά στην ρητότητα των τετραγώνων τους (όπως π.χ. η δυναμική ρητότητα του 1 και του $\sqrt{2}$, αφού τα τετράγώνά τους ευρίσκονται σε ρητή σχέση 1:2). Μια ωρισμένη κατηγορία αρρήτων «αριθμών» (τα άρρητα μεγέθη δεν είναι κυρίως αριθμοί κατά την αρχαία σκέψη) συνιστά με αυτόν τον τρόπο αντικείμενο μαθηματικής θεωρίας, απαρτιζόμενη από δυναμει ρητά μεγέθη, τα οποία είναι όντως πραγματικά αφού είναι κατασκευάσιμα με κανόνα και διαβήτη.

Η δυναμει ρητότητα υπεισέρχεται δυναμικά στην αρχιτεκτονική δόμηση.

Μια ειδική κατ' εξοχήν προνομιούχος αναλογία δυναμικής ρητότητας είναι η χρυσή τομή, η *divina proportio*. Προκύπτει από την τομή ενός ευθυγράμμου διαστήματος έτσι ώστε ο λόγος του όλου διαστήματος προς το μεγαλύτερο μέρος του να ισούται προς τον λόγο του μεγαλύτερου προς το μικρότερο από τα τμήματά του. Η χρυσή τομή (ϕ άρρητος «αριθμός» ισούμενος κατά προσέγγιση προς 1.618...) δίνει την γεωμετρική σειρά με λόγο ϕ :

..., $1:\phi^2$, $1:\phi$, 1, ϕ , ϕ^2 , ϕ^3 , ...

όπου κάθε όρος της σειράς ισούται προς το άθροισμα των δύο προηγούμενων του, π.χ. $\phi = 1 + 1:\phi$. Μετατοπίζοντας την σχέση σε

αντίστοιχα μεγέθη, αυτό σημαίνει, και αποδεικνύεται μαθηματικά, ότι η αύξηση παντού τηρεί το αυξηθέν (το προκύπτον) όμοιο προς το αυξανόμενο (το προηγηθέν). [Υπάρχει εδώ ένας τετραγωνικός «γνώμων»]. Και τούτο ενώ ταυτόχρονα η σειρά είναι και γεωμετρική με λόγο ϕ , οι επόμενοι όροι της προκύπτουν συνεπώς από πολλαπλασιασμό και όχι πρόσθεση. Έχουμε άρα το μοντέλο μιας σταθεροποιητικής δυναμικής, τάξη που συνέχει ενοποιητικά αυτό, μια πρόοδο, που άλλως θα ήταν απλά και μόνο φυγή στην απειρία, βύθισης στον «πόντο της ανομοιότητας», ήτοι κατάρρευσης στο μηδέν. Εδώ η γεωμετρική αύξηση συγκρατείται με προσθετική αριθμητική η οποία μάλιστα διατηρεί άθικτη την ομοιογένεια του αυξανόμενου, κρατάει δηλαδή σταθερό το είδος του σε κάθε προσθήκη. Θεωρήθηκε επομένως μαθηματικό μοντέλο της φυσικής και βιολογικής αύξησης ομοειδών ουσιών και κυττάρων, όπως ύδατος, σαρκός κλπ.

Η αρχετυπική φύση της χρυσής τομής εμφανίζεται και από μια άλλη μαθηματική ιδιότητά της. Σειρά Fibonacci είναι η ακολουθία αριθμών στην οποία ο κάθε όρος της είναι άθροισμα των δύο προηγούμενων του (1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89, ...) Η σειρά ϕ είναι λοιπόν υπό μια έννοια μια ειδική περίπτωση σειράς Fibonacci. Αλλά ο λόγος δύο διαδοχικών όρων της σειράς Fibonacci τείνει ασυμπτωτικά προς τον ϕ όσο προχωρούμε σε επόμενους όρους της σειράς. Ο ϕ λοιπόν συνιστά ένα προνομιούχο λόγο. Κάθε διαδοχική αύξηση που έχει τέτοιο προστιθέμενο ώστε το αυξηθέν να εξομοιούται προς το αυξανόμενο έχει «ιδέα» τον ϕ , ο οποίος γεωμετρικά συνίσταται στην χρυσή τομή.

Απλοί λόγοι (π.χ. 3:2), απλή δυναμική συμμετρία (π.χ. $\sqrt{2}:1$), προνομιούχοι λόγοι (π.χ. κατ' εξοχήν ϕ), συνιστούν εν συνθέσει την αρμονία γραμμών και μεγεθών στην επιφάνεια του Είναι. «Εκ πολλών αριθμών το ευ γίγνεται», Πολύκλειτος. Η τέχνη αναπαράγει την ενοποιημένη πολλαπλότητα του Κόσμου των φαινομένων. Οι αρχές είναι οι ίδιες. Γιαυτό η απλοϊκή αντιδιαστολή και αφώτιστη αντιπαράθεση ενός τοπίου από τον πληθωρικό αλλά εύτακτο οργασμό της Ελληνικής φύσης αφ' ενός, προς την στίλβουσα γραμμική τελειότητα ενός Δωρικού ναού εντός του τοπίου αφ' ετέρου, αίρεται στην ταυτότητα των αρχών που αποτελούν αμφότερα. Γιαυτό η τελειότητα της δομής του Παρθενώνα είναι η μορφική (ειδητική) Ιδέα της κοσμικής τάξης στην φυσική πραγματικότητα. (Όπως

ο πύρινος εναδικός κύβος στο κέντρο του οργανωμένου κατά πέρασ εξ
απειρίας σύμπαντος Κόσμου κατά Πυθαγόρειο συμβολισμό)

III

ΤΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

Συνεχίζουμε αυτήν την Πέμπτη 5 Δεκεμβρίου στις 8.30 το βράδυ την
διεξόδευση του Έπους της Μορφής στην κραταιή γέννα του Ελληνισμού
κατά τους αρχαϊκούς χρόνους. Θα αρχίσω συνοψίζοντας και
επεκτείνοντας την ανάλυση της προηγούμενης Πέμπτης για την γέννηση
των αρχιτεκτονικών ρυθμών, Δωρικού και Ιωνικού. Και εν συνεχεία θα
μεταβώ στην σύστοιχη γέννηση των γλυπτικών ρυθμών. Ο τίτλος της
θεματικής μας θα είναι:

Η Γέννηση της Μνημειακής Γλυπτικής:

Κούροι και Κόρες.

IV

Οι συναντήσεις των Σεμιναρίων της κύριας σειράς γίνονται κατά το πρόγραμμα κάθε Πέμπτη στις 8.30 το βράδυ, στην Αίθουσα Διαλέξεων του Μεγάρου Λόγου και Τέχνης, Πλατεία Γεωργίου Α', 2^{ος} όροφος.

Μετά την ομιλία ακολουθεί διεξοδική, ανοικτή συζήτηση.

Η είσοδος είναι ελεύθερη.